

På
KLIMATUR
med
Ishøj Forsyning

DOWNLOAD KORT,
SE film, og
LÆS mere på
ishojforsyning.dk

TAG PÅ FIRE NATURSKØNNE KLIMATURE, hvor du bliver ledt forbi 100.000 træer, på stier og over broer. Nyd åløb, søer, bække, kultur, legepladser, dyre- og planteliv, alt imens du på 14 klimastoppesteder får viden om, hvordan vi i Ishøj tilpasser os klimaet.

TAG PÅ KLIMATUR, OG FÅ VIDEN, NATUR, KULTUR OG MOTION

Klimatilpasningsprojekterne i Ishøj Forsyning bidrager positivt til naturen.

Det vil du opdage på denne godt 20 km lange klimatur gennem Ishøj, der også kan opleves som fire mindre, unikke klimaruter. Klimaturen er markeret undervejs i naturen med dette symbol:

TUREN BYDER PÅ 14 KLIMASTOPPESTEDER

Hvert klimastoppested er skiltet med information om det klimatilpasningsprojekt, der er foretaget i området. En sø er sjældent bare en sø ... Klimatilpasningsprojekterne er på kortet markeret med vanddråben:

Ruterne er natursmukke og byder på åløb, søer, bække, træer, græsser, enge, dyre- og planteliv. Læs mere om hver rute her i folderen.

Undervejs er der besøgssteder og seværdigheder som en dyrepark, museet Arken, trækæmpen Oscar Under Broen og teater. På kortet er besøgsstederne markeret med dette symbol:

Ruterne er for alle til fods, på cykel eller i løb. Det er, hvad der passer dig bedst.

På [ishojforsyning.dk/klimaklar/tag på klimatur](http://ishojforsyning.dk/klimaklar/tag_paa_klimatur) kan du finde flere praktiske oplysninger om de fire ruter; parkeringsmuligheder, vejunderlag, film om ruterne, downloade kort og meget mere.

Vi håber, du bevæger dig ud i det blå og grønne og får mere viden om klimatilpasning i Ishøj.

På gensyn!

Klimatilpasningsprojekter med fokus på FN'S verdensmål inden for bæredygtig udvikling

SUNDHED OG TRIVSEL
Stisystemer, naturstier, gadekær, naturbassiner og søer er naturlige forskønnelser foretaget i forbindelse med klimaprojekter i fx Landsbysøen og -skoven, Pilemølle Naturpark og Tranegildebassiner.

BÆREDYGTIGE BYER OG LOKALSAMFUND
Vores klimasikringsprojekter udføres, så de også understøtter lokalsamfundet, tilfører vækst, velfærd og arbejdspladser.

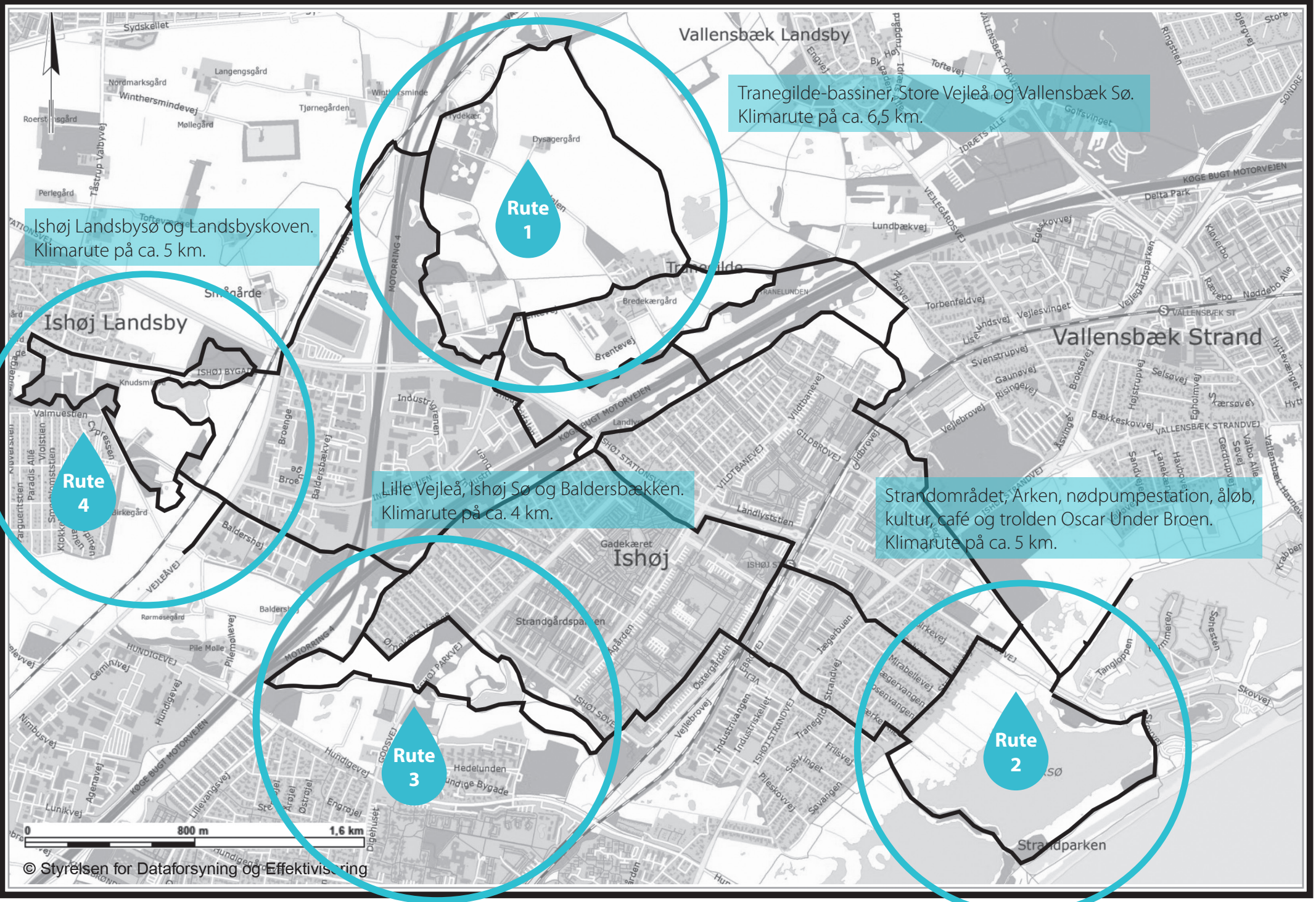

KLIMAINDSATS
Ishøj Forsyning har handlet for at sikre mod oversvømmelser, fx i strandområdet, ved Store Vejleå Sluse, dæmningen i Winthersminde/Tranegilde Mose og ved Ishøj Sø.

PARTNERSKABER FOR HANDLING
Landsbysøen er et udtryk for samarbejde mellem Ishøj Kommune, Ishøj Forsyning og Banedammark. Nødpumpestationen er et samarbejde mellem seks forsyninger.

Tranegilde-bassiner, Store Vejleå og Vallensbæk Sø.
Klimarute på ca. 6,5 km.

Rute 1

Ishøj Landsbysø og Landsbyskoven.
Klimarute på ca. 5 km.

Rute 4

Lille Vejleå, Ishøj Sø og Baldersbækken.
Klimarute på ca. 4 km.

Strandområdet, Arken, nødpumpestation, åløb, kultur, café og trolde Oscar Under Broen.
Klimarute på ca. 5 km.

Rute 3

Rute 2

0 800 m 1.6 km

TAG PÅ KLIMATUR – FIRE RUTER

med viden, natur, kultur og motion

🌊 Rute 1 – ca. 6,5 km

TRANEGILDE-BASSINER, STORE VEJLEÅ OG VALLENSBÆK SØ

På denne tur får du viden om klimaprojekterne ved Tranegilde-bassinene. Du kommer forbi Vallensbæk Sø, der er perfekt til vandski og som regnvandsbassin for nabokommunerne. Turen leder forbi Tranegilde/Vallensbæk Mose, der er et klimaprojekt, men måske også en mulighed for at fange en skrubtudse. Ruten fører forbi Ishøj Dyrepark, Ishøj Teater og Bredekærgård. Læs mere om ruten på side 6.

🌊 Rute 2 – ca. 5 km

STRANDOMRÅDET, ARKEN OG TROLDEN OSCAR UNDER BROEN

Oplev bruset fra nødpumpestationen, der flytter 2 m³ vand i sekundet ved hjælp af en stor turbine. Ruten leder også forbi Strandparken/strandområdet og Store Vejleå Sluse. Nødpumpestationen er et klimatilpasningsprojekt, der skal forhindre oversvømmelse af boligområderne langs Store Vejleå. Ruten er rig på kultur i form af kunstmuseet Arken. Der er caféer, udendørs legepladser og mulighed for at se Oscar Under Broen, der er en Vestegnens seks glemte kæmper. Du kan også tage en dukkert på Ishøj Strand. Læs mere om ruten på side 8.

🌊 Rute 3 – ca. 4 km

ISHØJ SØ, LILLE VEJLEÅ OG BALDERSBÆK

Denne tur er tæt ved byen og alligevel midt i naturen. Her kommer du blandt andet forbi Ishøj Sø, hvis klimamæssige rolle er at tilbageholde regnvandet fra Baldersbæk og Lille Vejleå. Læs mere om ruten på side 10.

🌊 Rute 4 – ca. 5 km

ISHØJ VANDVÆRK, LANDSBYSØEN OG LANDSBYSKOVEN

Ishøjs nye vandværk står klar i 2021 til at forsyne Ishøjs borgere med vand fra egne kilder. Vandværket ligger tæt på Landsbysøen og Landsbyskoven, hvor der er plantet 100.000 træer i en 26 hektar stor, ny skov. På turen kommer du forbi Pilemølle Naturpark og gadekæret i Ishøj Landsby. Læs mere om ruten på side 12.

4 GODE TIPS TIL TUREN

1. På [ishojforsyning.dk/klimaklar/tag på klimatur](http://ishojforsyning.dk/klimaklar/tag-pa-klimatur) kan du få flere tips til turen; parkeringsmuligheder, vejunderlag m.m.
2. Du kan også downloade kort fra hjemmesiden som gpx-fil, så du nemt kan finde rundt på ruterne.
3. Se film, der varer 2-3 minutter, om hver tur på hjemmesiden. På den måde kan du se, hvad der venter dig ...
4. Pak evt. vand og snacks til turen – ruterne er rige på natur, men kun på rute 2 er der gode muligheder for cafébesøg.

Læs mere på [ishojforsyning.dk/klimaklar/tag på klimatur](http://ishojforsyning.dk/klimaklar/tag-pa-klimatur)

TRANEGILDE-BASSINER

– søer, åløb, moser, bondegårdsidyl, teater og bålhygge

Tranegilde-bassiner, #klimarute på ca. 6,5 km

Du kommer på denne tur igennem idylliske Tranegilde by og får set klimaprojekterne ved Tranegilde-bassinerne. Ruten slår et kort smut forbi Vallensbæk Sø, der er perfekt til vandski og som regnvandsbassin for nabokommunerne. Endelig kan du måske fange en skrubtudse ved Tranegilde/Vallensbæk Mose, der også er et klimaprojekt.

Ruten fører gennem en rød, kinesisk inspireret port ind til Ishøj Dyrepark, hvor der er skotsk højlandskvæg, får og naturlegeplads. Du kommer også forbi Ishøj Teater og Bredekærgård.

Klimastoppesteder

1. Tranegilde Mose har sin egen pumpestation, der tømmer mosen for vand, når nødoverløbet har været i funktion.
2. Tranegilde-bassinerne er tre forbundne bassiner, der opsamler og forsinker regnvandet fra Winthersminde-området på den anden side af motorvejen. Bassinerne gør, at vi undgår oversvømmelse af Tranegilde landsby.
3. Vallensbæk Sø er en sø, der er perfekt til vandski og som regnvandsbassin for vandet fra nabokommunerne.
4. Tranegilde/Vallensbæk Mose benyttes som nødoverløbsbassin og kan rumme næsten en mio. m³ vand.
5. Tranebakkens bassin er et teknisk anlæg, som modtager regnvandet fra de omkringliggende veje og boliger ved Tranebakken. Vandet renses inden det kommer til bassinet. Fra bassinet ledes vandet videre ud til St. Vejleå.

Besøgssteder og seværdigheder

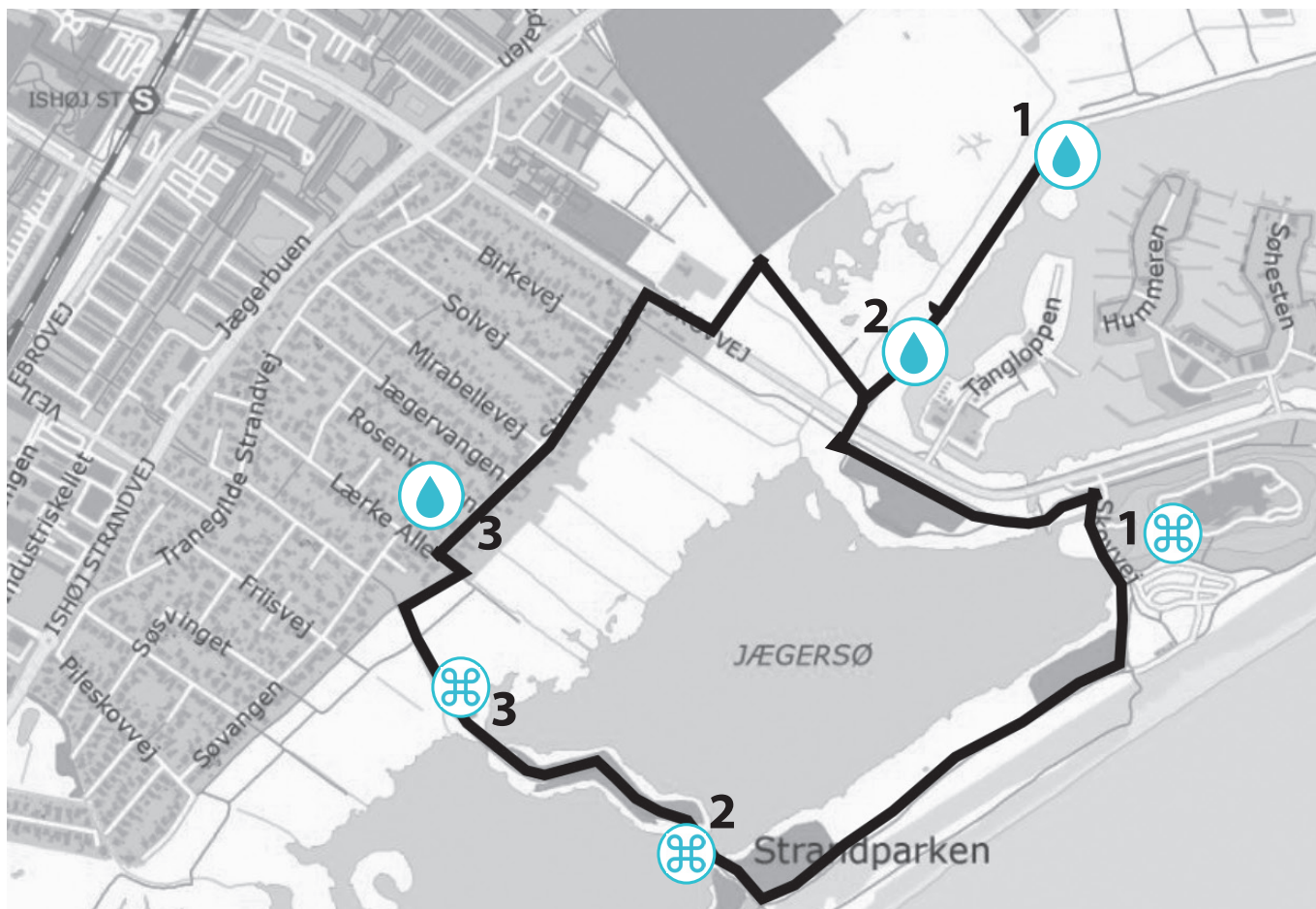
1. Ishøj Dyrepark har indgang i form af en rød kinesisk inspireret port. Her kan du møde skotsk højlandskvæg, får og klappegeder. I dyreparken er der også en skov-forhindringsbane.
2. Ishøj Teater byder på teaterunderholdning for børn og barnlige sjæle.
3. Bredekærgård er livlig og aktiv bondegårds-idyl.

STRANDOMRÅDET, ARKEN OG TROLDEN OSCAR UNDER BROEN,

– strand, kultur, caféliv og øhop

Strandområdet, Arken og trolden Oscar Under Broen,

#klimarute på ca. 5 km

Oplev bruset fra nødpumpestationen, der flytter 2 m³ vand i sekundet ved hjælp af en stor turbine. Ruten leder forbi Store Vejleå Sluse og Strandparken/strandområdet, der er et stort klimatilpasningsprojekt, der skal forhindre oversvømmelse af boligområderne.

Denne rute er rig på kultur i form af kunstmuseet Arken, der er caféer, udendørs legepladser og mulighed for at se en vaskeægte kæmpetrold af træ, Oscar Under Broen. Du kan også tage en dukkert på Ishøj Strand.

Klimastoppesteder

1. Ved højvande i Køge Bugt lukker slusen automatisk. Hvis der har været meget kraftig regn, og vandet derfor står højt i Store Vejleå, starter nødpumpestationen. Ved hjælp af en stor turbine flyttes der 2 m³ vand i sekundet. Nødpumpestationen sikrer dermed at huse og veje langs Store Vejleå ikke bliver oversvømmet.
2. Store Vejleå Sluse.
3. I 2007 blev strandområdet oversvømmet efter et kraftigt skybrud. Det tog otte år at klimasikre området med 11 km nye regnvandsledninger, 600 klimabrønde og ca. 20 km. render i chausseésten til at opsamle regnvand fra vejene.

Besøgssteder og seværdigheder

1. Besøg Arken, Museum for Moderne Kunst. Samlingen indeholder mere end 400 værker. I landskabet omkring Arken kan du gå på opdagelse i udendørs kunstudstillinger. Her finder du også Ishøj Strand, caféer og legeplads.
2. Se, om du kan trampe på Oscar Under Broen, som er en Vestegnens seks glemte kæmper, der bor under broen mellem Jægersø og Lille Vejlesø.
3. Besøg en legeplads og fitnessbane.

TIP: Læs mere om Strandparken på strandparken-kbh.dk

ISHØJ SØ, LILLE VEJLEÅ OG BALDERSBÆK

– søer, åløb, dyreliv, bål, bold og shopping

Ishøj Sø, Lille Vejleå og Baldersbæk, #klimarute på ca. 4 km

Denne tur er tæt på byen og alligevel midt i naturen. Her kan du både høre vindens susen og bladenes hvislen. Du er tæt på shopping og på skotsk højlandskvæg og hvidhovedet marskfår. Turen leder forbi Ishøj Sø, Baldersbækken og Lille Vejleå. Ruten kan godt cykles, men er mest velegnet til fods.

Klimastoppesteder

1. Ishøj Sø tilbageholder regnvandet fra Baldersbækken og Lille Vejleå. Søen har både lappedykkere, ænder, svaner og blishøns som beboere. Du kan også være heldig at opleve besøg fra en fiskehejre, tårnfalk eller en nattegal.

Besøgssteder og seværdigheder

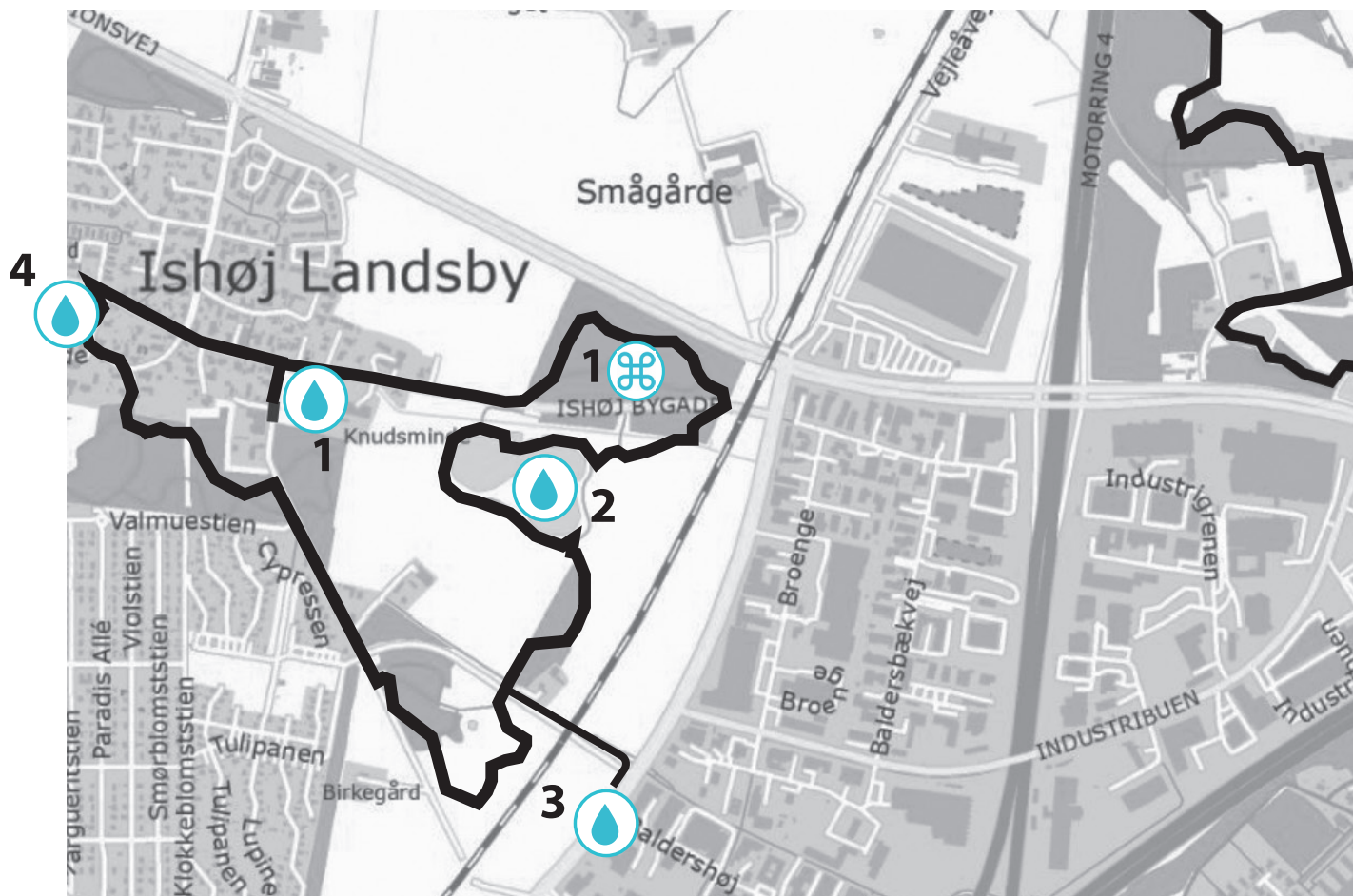
1. Bag ved parkeringspladsen Søstedet 1 er der fodboldbane, bålsted, legeplads og høns. Tæt på ruten er der gode shoppingmuligheder.

ISHØJ VANDVÆRK, LANDSBYSØ OG NATURPARK

– sø, nyplantet skov og landsbyidyl

Ishøj Landsbysø og Naturpark, #klimarute på ca. 5 km

Ishøjs nye vandværk står i 2021 klar til at forsyne Ishøjs borgere med vand fra egne kilder.

Fra vandværksgrunden leder en sti til Landsbyskoven, hvor der er plantet 100.000 træer i en 26 hektar stor, ny skov. Landsbysøen og -skoven er et godt eksempel på, hvordan et klimatilpasningsprojekt kan få bekymringer om skybrud og oversvømmelser af Ishøj Landsby og industriområdet til at gå hånd i hånd med en løsning om attraktive naturområder.

På denne tur kommer du også forbi Pilemølle Naturpark og gadekæret i Ishøj Landsby.

Klimastoppesteder

1. Ishøjs nye vandværk står i 2021 klar til at pumpe grundvand op til Ishøjs borgere. Det er vand af så fin kvalitet, at det kun kræver iltning og filtrering, inden det kan drikkes.
2. Landsbysøen fungerer som et kæmpe regnvandsbassin med en kapacitet på 16.500 m³ vand.
3. Pilemølle Naturpark rensr og tilbageholder regnvandet fra Pilemølles erhvervsområde.
4. De åbne vandrender samler regnvandet fra Kirkebjerggård til bassinet. Når bassinet er fyldt, løber vandet gennem en vandedning under vejen. På den anden side af vejen, kommer vandet op ad risten og i bassinet ved gadekæret.

Besøgssteder og seværdigheder

1. I Landsbyskoven kan du gå en tur imellem 100.000 træer i en 26 hektar stor, ny skov. Et stisystem slynger sig gennem de forskellige skovstykker, som hver især byder på deres helt egen oplevelse.
I den vestlige del af Landsbyskoven er der gjort plads til de firbenede venner med en hundeskov.

Landsbysøen er af Realdania blevet udvalgt til at være en af Danmarks 100 bedste klimatilpasningsprojekter. Læs mere her: realdania.dk/projekter/klima100.

VI PASSER PÅ DIG, VORES KLIMA OG VORES MILJØ

Byer verden over er ramt af et stigende antal oversvømmelser og kraftige storme på grund af klimaforandringerne.

I Ishøj er vi særligt udsatte som kystnært område. I 2007, 2009 og 2011 oplevede vi oversvømmelser fra vores afløbssystemer, søer og åer.

– Det er ingen hemmelighed, at det er dyrt at tilpasse vores by til klimaet. Erfaringer viser dog, at det er dyrere at lade være, fortæller Henrik Lemée, der er ingeniør i Ishøj Forsyning. – De menneskelige omkostninger kan være store, når ens hjem bliver oversvømmet, og man skal genhuses.

– Derfor er vi stolte af, at vi var nogle af de første med en klimatilpasningsplan for Ishøj Kommune. Planen giver et overblik over de områder i kommunen og oplandet, der er mest udsatte i forhold til klimaet.

– Når vi klimatilpasser, tænker vi ikke kun traditionelt i forhold til at udbygge kloaknettet. Vi bruger fx også overskuddet af vand som et naturligt element som ved klimatilpasningsprojektet Landsbysøen og Landsbyskoven.

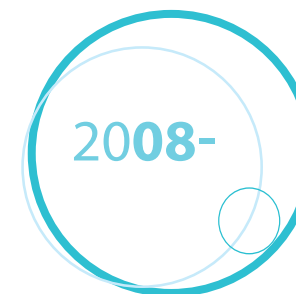
– Målet er at være på forkant med klimaforandringer, så store mængder af vand kan håndteres.

”Vi ønsker, at vores klimatilpasningsprojekter bliver udført sådan, at de:

- 1. Funktionelt værner og skærmer mod klimaet og*
- 2. Er med til at forskønne og gøre lokalområdet mere attraktivt.”*

Ebbe Rosenberg, bestyrelsesformand, Ishøj Forsyning

STRANDOMRÅDET

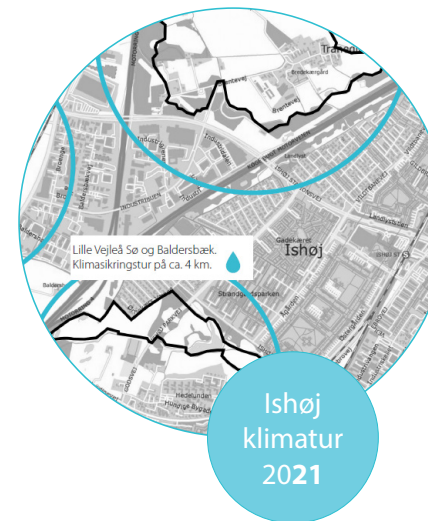
2008-2016: Strandområdet klimatilpasses efter oversvømmelse.

– OG DET HAR VI GJORT GENNEM MERE END 10 ÅR

I 2020 fejrede bestyrelsen i Ishøj Forsyning 10-års jubilæum. Her ser du et udsnit af de klimatilpasningsprojekter, der er udført, og vi fortsætter for fuld kraft.

**2010-
2014**

ISHØJ FORSYNING BLIVER STIFTET. TRANEGILDE KLIMATILPASSES.

2010: Ishøj Forsyning bliver stiftet. Første bestyrelsesmøde afholdes i forsyningen.
2013-2014: Klimatilpasning med etablering af tre bassiner i Tranegilde.

2016-

NØDPUMPE- STATION OG LANDSBYSØEN/ LANDSBYSKOVEN

2016-2017: Nødpumpestation bygges ved udløbet til Ishøj Havn/Store Vejleå.
2016-: Landsbysøen og Landsbyskoven anlægges. Søen fungerer som et kæmpe regnvandsbassin.

**2018-
2021**

PILEMØLLE NATURPARK, TRANEBAKKEN OG ISHØJ FÅR EGET VANDVÆRK

2018: Tranedalen og dele af Tranebakken klimatilpasses.
2019-2020: Pilemølle Naturpark anlægges.
2020: Første spadestik tages til Ishøjs eget vandværk.

ISHØJ FORSYNING A/S
er stiftet i 2010. Vi varetager alle opgaver med at forsyne borgerne i Ishøj Kommune med rent vand i hanen og sikre afledning af spildevand.

Ishøj Forsyning står for alle renoverings- og anlægsopgaver inden for vores område. Det indebærer et ansvar for drift og vedligeholdelse af vandledninger, afløbsledninger, brønde, målerbrønde, regnvandsbassiner og bygværker.

KLARE FÆLLES MÅL

Vi har høje ambitioner og klare mål for vores arbejde. Vi sætter forsyningsikkerheden højt.

Rent vand i hanen samt afledning af spildevand er en selvfølge. Vi leverer høj kvalitet og service til den bedste pris, opnået gennem rationel og omkostningseffektiv drift.